

Let tijdens het stinzenstruinen op het verschil tussen holwortel(l) en helmblroom(r)

2012 (vervolg van pag.1)

Er waren ook tentoonstellingen in De Schierstins, Dekema State, Museum Martena, Vijversburg enzovoort, maar in de eerste plaats in het Princessehof, waar Groen Geluk meer dan 27 duizend bezoekers trok, veelal speciaal hiervoor naar Leeuwarden gekomen.

Er is gewandeld (o.m. Beetsterzwaag) en gefietst (o.m. vanuit de Schierstins), bloemgeschied (Princessehof) en voorgedragen (Uniasstate); er zijn eieren en kastanjes geraapt (Dekema State), er zijn nachtvlinders en vleermuizen gezocht (Beetsterzwaag) en er is in de natuur gewerkt op diverse landgoederen. De landelijke organisatie koos het Poptaslot als locatie voor één van haar regionale rondetafelconferenties. Hier herdacht men tevens dat 300 jaar geleden het Vrouwengasthuis en de overkoepelende stichting tot stand kwamen. En juist in dit jaar kon de Fries dr. Yme Kuiper worden benoemd tot bijzonder hoogleraar Historische buitenplaatsen en landgoederen aan de RU Groningen. Hij benadrukt het belang van kennis op dit terrein en inderdaad, er is in het themajaar ook een educatie-project voor het basisonderwijs van start gegaan, dat uitkijkt naar mogelijkheden om te worden gecontinueerd.

Oproep

Tot onze spijt beschikt onze stichting niet meer over voldoende middelen om deze Nieuwsbrief te laten drukken en verspreiden. Wij doen een beroep op de lezers om ons eenmalig te steunen dan wel suggesties te zenden naar info@statenstinzen.nl. Uiteraard willen wij u gaarne verwelkomen als donateur, als u dit nog niet bent. Ook hiervoor kunt u terecht op ons e-mailadres.

De Stichting Staten en Stinzen heeft als doel de bekendheid van de staten en landhuizen in Fryslân te vergroten en het bezoek te bevorderen. Daarnaast wordt gestreefd naar een klimaat waarin behoud en beheer vanzelfsprekend is. Stichting Staten en Stinzen, Postbus 137, 8900 AL Leeuwarden 058 266 66 17 info@statenenstinzen.nl www.statenenstinzen.nl

Redactie: F. Doting, R. Mulder-Radetzky, P. Nieuwenhuijsen, F. Feijen (BYLD)

In alle staten nieuwsbrief van de stichting Staten en Stinzen
Nummer 14 januari 2013

De Schierstins is in januari 2013 landelijk Monument van de maand (zie Agenda)

Themajaar 2012

De stichting Staten en Stinzen heeft zich vorig jaar van harte aangesloten bij het initiatief 'Jaar van de historische buitenplaats'. Initiatiefnemer René Dessing liet zich tevreden uit over de enorme belangstelling die via alle media is gewekt. In onze provincie vielen onder meer de series op die zowel de Leeuwarder Courant als het Friesch Dagblad aan buitenplaatsen wijdde.

Dankzij een provinciale subsidie konden we in Fryslân flink meedoen met het themajaar. Er werd, nog voor de landelijke opening, een aanvangsmanifestatie georganiseerd (16 maart, Staniastate) en aan het eind een slotavond met onder meer de kamerleden Lutz Jacobi en Anne-Wil Lucas (5 november, Huize Oranjewoud). Bij de opening was het fraaie magazine *In Alle Staten* klaar om te worden aangeboden aan CdK John Jorritsma. Hierbij werd al een boekje gepubliceerd met de aankondiging van vele activiteiten op staten en stinzen. Op onze website werd deze informatie zo veel mogelijk actueel gehouden en dus ook steeds uitgebreid en geüpdatet.

Het logo van het themajaar werd gebruikt bij een concert van Emmy Verhey (Fogelsangh State), de Landgoedconcerten in Oranjewoud, concerten in Huize Voormeer en een concert door een strijktrio in het lieflijke kerkje van Katlijk (ook gesteund door Alde Fryske Tsjerken), waarnaartoe men kon wandelen vanuit Oranjewoud. De jaarlijkse ledenexcursie van de Nederlandse Tuinenstichting voerde naar Friesland. Rita Radetzky leidde de deelnemers rond in Oranjewoud. Na een busreisje werd Heringastate (Poptaslot) in Marssum bezocht. Lezingen waren er ook, door onze bestuursleden Bearn Bilker en Rita Radetzky, door Oebele Vries (met muzikale omlijsting door Broer de Witte), door Roodbaard-onderzoekster Els van der Laan en anderen (bv. over Lyndenstein).

Roodbaards werk werd ook het onderwerp van een tentoonstelling in Tresoar.

U vindt hier een keuze uit de activiteiten die dit voorjaar plaatsvinden op en rond de Friese staten. Voor informatie over openingstijden en dergelijke raadpleegt u de website.

Twee uitgaven aan het eind van 2012

Aan het eind van het themajaar heeft de landelijke organisatie een nieuwe, rijk geïllustreerde en toch niet dure *Nationale Gids Historische Buitenplaatsen* uitgebracht (uitgeverij Noord-Holland), alsook een uitgave met aanbevelingen: *Toekomst voor de historische buitenplaats* (integraal op internet). Als belangrijkste aanbeveling geeft het landelijk comité: *'Er moet een landelijk platform komen waar alle partijen die met historische buitenplaatsen van doen hebben aan mee doen. Een vorm van samenwerking die onderzoek en kennisuitwisseling bevordert en promotie voert voor het behoud.'*

Twee stinzen in Leeuwarden

Op 9 oktober meldde de Leeuwarder Courant dat tijdens de werkzaamheden aan het Drachtsterplein resten werden aangetroffen van de oude Abbingastate. Archeologen herkenden de oude slotgracht en vonden resten metselwerk en houten palen. Al eerder waren er kloostermoppen aangetroffen.

Deze state werd voor het eerst genoemd in 1463. De eerste ons bekende eigenaar was Kempe Abbema; de familienaam is later Abbinga geworden. De state zelf 'rees op uit het water'; wat nu werd gevonden moet in de zuidoostelijke hoek hebben gelegen. Tot de state behoorden in 1752 twee voorhuizen, drie prachtig behangen benedenkamers, een 'schrijfkamertje' en zes bovenkamers. Er moet ook een torenstins naast hebben gestaan. Een karakteristieke bewoner was in de 16e eeuw Epo van Douwma. Kort na zijn dood moet, begin 17e eeuw, Anna Maria van Schurman er als kind gewoond hebben. In 1837 is de state gesloopt. Een huis en een stroopfabriek kwamen er voor in de plaats, die later weer moesten wijken voor het verkeersplein.

Nog juist voor de jaarwisseling maakte de LC ook melding van een vondst aan de Voorstreek 36. Hier werd de gemeente geweest op een oude muur van kloostermoppen achter een pand dat eeuwenlang bekend stond als café Benthem. De muur moet tot een stins behoord hebben die ten minste 500 jaar geleden bestond.

Vierdaagse trip langs staten en stinzen

Eind juni organiseert het Groningse reisbureau Asgard een vierdaagse trip door Friesland, met het Stadhoudelijk Hof als verblijfplaats. De reis richt zich op de staten en stinzen. Er komt dan ook deskundige begeleiding van de kant van Bearn Bilker en Rita Radetzky, beiden bestuurslid van Staten en Stinzen. De tenor Albert Bonnema verzorgt een gastoptreden.

Landgoedconcerten Oranjewoud

24, 25 en 26 mei.

Zie ook: www.festivaloranjewoud.nl.

❖ **De Schierstins in Feanwâlden** is in januari het landelijke Monument van de Maand. Naast de Open Monumentendag worden er ook monumenten van de maand aangewezen, waarbij deze objecten gedurende die maand minstens één keer gratis open zijn. De Schierstins hield op 5 januari zo'n open dag, zoals op onze website te lezen was. De Schierstins heeft nog een aantal dagen vrij voor middeleeuwse kinderfeestjes. Meer informatie op de website: www.schierstins.nl

Keramiekmuseum Prinsessehof

t/m 24-02-2013 *Winters tafelen- design ontmoet traditie*: opmerkelijk gedekte tafels. Tatjana Quax van Studio Aandacht combineert objecten uit de museumcollectie met hedendaags design in de thema's Glans, Aards, Crisis en Poëzie. Door de combinatie met licht, geur en geluid maakt Studio Aandacht er echt iets bijzonders van.

Museum Martena, Franeker

21-01-2013 t/m 01-03-2013 *Groot Lankum, een portret* -Joan en Wilma van den Brug. De fotografen hebben enkele tientallen oud-medewerkers van het Psychiatrisch Ziekenhuis in Franeker gefotografeerd in het leegstaande rijksmonument, waar van 1935 tot 2002 het hoofdgebouw van het Psychiatrisch Ziekenhuis gevestigd was. Een document en een tijdsbeeld. De psychiatrie zoals ze toen functioneerde, bestaat niet meer; de portretten, verhalen en sfeerbeelden laten dat zien.

❖ 15-03-2013-05-05-2013 *De Karavaan*; bizarre, fantasierijke karavaan wagens door de kunstenaars Peter Hiemstra en Henk Slomp.

It lytse slot, Veenklooster

Foto's uit het koninklijk fotoarchief

Schilderijen van Klaas Koopmans en Jan Brinkgreve. Werk van beiden is te koop. Op zondag gesloten.

Hotel Lauswolt, Beetsterzwaag

het gehele jaar: Pasta e basta-arrangement

1 & 2 feb. het Amsterdamse bedieningsteam serveert zingend tijdens Pasta e basta. Meer informatie op de website: www.bilderberg.nl/hotels/landgoed-lauswolt

Stinzenstruinen - Wandelen door tuinen met stinzenflora,

6 april: Dekema State Jelsum (met rondleidingen),

Museum Martena Franeker, Schierstins (met rondleidingen), Philippusfenne Kollum.

7 april: Dekema State (met rondleidingen), Schierstins, Philippusfenne Kollum.

20 april: Dekema State (met rondleidingen), tijdens de voorjaarsfair Groei en bloei.

Door Vlaskamp ontworpen tuin voormalige dokterswoning te Stiens - tijden nog onbekend.

